

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia. Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Evidența în lucrările oficiale ale parochilor.

II.

Să trecem acum la o altă ordine de evidențe: *datele statistice*.

Datele statistice se pot privi și ca un fel de încheiere a lucrărilor de preste an, și deci sunt un fel de măsură (bilanț), din care se judecă activitatea parochilor.

Până bine de curând — pe multe locuri pôte și de present! — datele statistice se aflau numai în „capul” parochului. De acolo estrada adeverințe de câte-ori se cerea. Că ce fel de adeverințe vor fi fost — ne putem închipui. Tôte deducțiunile și conclusiile ce se fac pe baza lor încă trebuie să cadă, de aceea n'au lipsit nici apostrofările la adresa preoției pe tesa datelor statistice. Repetirea acelor apostrofări ar fi prea mare pată.

Datele statistice se scriu pe blanchetele respective ordinate, și se păstrează cu scumpătate în arhivul parochial, de unde se estradau copii de câte-ori cere trebuința. Denotă mare nepăsare — lipsa statisticeii la o parochie, care îndreptățește folosirea mijloacelor extraordinare contra unui asemenea paroch, și ar fi o crimă și mai mare, când ele în loc de realitate s'ar baza pe fum și ar fi casă zidită pe nêsip.

Să se ferescă fie-care paroch de ducerea în erore prin prezentarea datelor statistice false!

Datele actuale, ce se recer, cuprind multe momente importante atât pe terenul bisericesc și școlar, cât și pe cel economic. Făcând studii serioase asupra lor, nu mă îndoiesc, ori-care paroch pôte scote din ele multe învățături, pôte afla multe terene pe cari se și îndrepte activitatea în anul ce vine, și pôte afla și lacune, pe cari are a le astupa. Activitatea parochului de-și se estinde asupra întregului ogor, totuși obvin momente, pe cari cu deobire trebuie să le aibă în vedere. Rolul parochului aci se pôte asemăna cu al comandantului oștirea. Comandantul

conduce bătălia întrégă, totuși personal nu se află pretutindena de față, ci totdeauna acolo unde pericolul este mai mare.

Nu numai se poștește, dar' se pretinde de la paroch a-și da silința în prima linie spre a delătura relele, scaderile ce i-se impun pe baza studiului datelor statistice. Cu tôte acestea activitatea nu i-se mărginește aci. Slab econom e cel ce se mulțamește cu isvôrile de venit și mijlocele de traiu cele *vechi*. Lupta pentru esistență îl împintină să nu staționeze, să nu staționeze nici pe un moment, pentru-că se pôte întâmpla, că altul îl apucă pe dinainte: află mijloce prin cari îi absorb și al lui venit și 'l isbește așa de tare la pământ, că nu se mai pôte ridica.

Datele statistice actuale nu cuprind tôte momentele de cari are trebuință parochul în activitatea sa pastorală. Lupii moderni întră în staul, fără ca parochu să-și știe da sémă: în ce măsură strică turmei. Câteva exemple! La noi nu se pörtă nici o evidență despre bibliotecile parochiale, din care se vadă, că în decursul anului: câți și ce fel de opuri au cetit, — cu tôte că din acest fapt am puté învăța destul. Nu este destul să aibi scris pe hârtie că există bibliotecă, ci trebuie știut în ce măsură contribuie ea la promovarea nivelului cultural al poporului. — Dintré parochii nostri cred că numai puțini țin cont despre aceea că câți creștini au cercetat biserica în decursul anului, câți s'au supus tainei mărturisirei, câți au manifestat ceva zel deosebit pentru scopurile bisericești și câți nu, ș. a. ș. a.; de aceea nici nu-și știu da sémă *acurat*, că observă-se progres, ori regres pe aceste terene?

Cuprinderea în conspect a datelor de acest felu ar avé de urmare, că progresul ori regresul se pôte exprima în procente, cari ar vorbi mai elocuent de cât ori-ce perorații și orații. Scrutatorii timpului întințeză *observatorii* și laboratorii în ținuturile pe cari voesc să le studieze; să ne punem și noi parochii pe punctul lor de privire, să

încercăm a culege date esacte în cursul anului ce urmază, despre tôte momentele din viața religioasă, culturală, morală și economică a poporului, ca să putem face și noi deducțiuni tot atât de interesante și esacte, ca și ale celor cari studiaza natura cu legile ei fizicale.

Puțină muncă ne-ar costa, nu 'i vorbă, culegerea datelor, căci ar trebui să purtăm în cursul anului unele notițe. Rêsplata muncii ar fi însă îmbelșugată: am obținé cunoștințe esacte despre tôte psihologia fiilor nostri sufletești, și prin urmare am puté deveni prea ușor doftorii sufletelor lor și ajutatori în neputințe

Conferențele preoțești sunt chiămate și aci, ca și în alte cestiuni de ordine superiôră, a da punctele de mănecare în privința culegerii datelor acestora și a veni astfel în ajutorul preoției, inițiând pe tôte terenele o activitate mai febrilă, ca să putem alunga lupii ce tot mai numéroi și mai flămânzi se năpustesc asupra oilor nevinovate.

Vor incia în acesta materie conferențele vre-o desbatere? — Nu mă îndoiesc, da; pentru-că presemnele arată, că preoția a început să înțelégă rostul timpului present și nu se lasă a fi întrecută de preoția altor confesiuni.

O voce a sunat totuși disonant în materia evidențelor. Trebuie să o cretez aci. Este vocea conferenței din prot. Bistrița, care iată ce a decis: „Conferența declară de *superfluu* atare plan (adecă planul cronologic), după ce fie-care preot trebuie să știe dispozițiunile legilor nôtreci bisericești și dator este să se conformeze întru tôte acelora și să-și împlinésca cu esactitate datorințele impuse prin statutul org., prin regulamentele, instrucțiunile și ordinațiunile existente”.

E bine! Dacă este *superfluu* a discuta în o cestiune care tinde a ușura pe preoți în lucrarea lor, apoi ce nu e *superfluu*? — Ce rost mai au conferențele?

Vasilie Gan
protopresbiter.

Din dietă. Prima ședință după feriile de Crăciun ale dietei ungare s'a ținut Luni. Au vorbit contra proiectului deputatul Szederkényi, căpetenia celor câțiva obstructionisti. I-a rêspons imediat ministrul de honveq, care apelând de nou la simțul de umanitate al obstructionistilor față cu cele 40 mii de familii, cari prin înrolarea rezervistilor rămân fără susținător, i-a rugat să nu mai obstrueze proiectul, ca cel mult Mercuri (azi) acela să pôte fi votat. Li-a pus în vedere, că pe 4 Ianuarie e fixat ultimul termin, în care dacă s'ar puté începe asentările, noii recruți pot fi instruați de ajuns până pe la începutul lunii April, când rezervistii vor puté fi apoi dimiși. Dacă însă asentările nu mai în Februarie s'ar face, rezervistii vor trebui să fie reținuți la serviciu activ chiar și pe timpul începerii lucrului de câmp, ear pentru pagubele cauzate astfel în economia rezervistilor sigur că obstructionistii nu 'i vor puté rebonifica cu nimic. După ministrul Nyiri a mai vorbit — contra proiectului — deputatul Mukits, apoi discuția s'a amânat pe ședința următoare.

De la conferențele preoțești.

(Conferența din tractul Agnita).

— 13 Decembre 1903.

Urmând convocării oficiului nostru protopresbiterial din 24 Octobree, conferența nôtreci preoțească s'a întrunit la 9 Novembre în ôpidul Agnita. La acesta întrunire au participat toți membrii doritori de lumină și progres, au absentat cei cari au fost reținuți de afaceri oficiose presante și cei cari fug de lumină — ca paserile nocturne.

După terminarea ritualelor bisericești membrii conferenței s'au întrunit în spațioasă sală a școlii gr.-or., unde la 11 ore a. m. zelosul nostru administrator protopopesc Nicolae Gavrea, prin o vorbire acomodată declară ședința deschisă. Urmând constituirea e ales notariu: Florian Bologna, paroch în Marpod, ear' pentru autenticarea procesului verbal: Ioachim Părau din Agnita și George Borzea din Covês.

Se constată că sunt prezenți 21, absenți 12, (3 cu scuse, 9 fără să-și fi înaintat scusele la timp). Intré cei absenți au fost și de astădată Ioan Rotariu din Proștea, care

FOIȘORĂ

Spre polul de nord.

(Urmare).

In 15 Maiu întrégă expedițiunea mai trece odată pe archipelagul Francisc Iosif, mai cercetéză odată mormântul fericitului mașinist și prietin de suferințe, își ia rēmas de la pământul, pe care li-l'a dat un sloiu de gheață în un moment de voiă bună, și luând din corabie ceea ce a fost mai nepărat de lipsă, a luat drumul spre sud.

Săniile le trageau câinii ajutați de ômeni. In săptămânile prime umerii tuturorora erau tot rane, de funia cu care trageau săniile; pe urmă ômenii s'au datat.

Tot la o săptămână se reîntorceau la corabie, de unde mai luau una alta.

Cu câte greutăți au avut a se lupta, și cât de greu le era drumul, ne putem închipui, dacă știm că în 2 luni de zile abia au putut percurge drumul de 2 miluri germane, și că ceea-ce ei trăgând săniile au mers în 2 luni, drumul acela cu câinii cătră corabie spre a mai lua una alta 'l făceau în 2 ore.

In 14 August au dat în cele din urmă de mare deschisă, și au luat în folosință luntrele, cu cari au început a pluți în 15 August 1874. Deore-ce pentru câni nu mai era loc în luntre, și ei prin deseile mișcări espuneau luntrea la pericolul de a se rēturna, expedițiunea s'a vëdut necesită a 'i împușca, dându-le astfelu onôrea din urmă, ca unor ajutatori și prietini în atâtea suferințe.

In 17 August se vëd piscurile munților din insula Novaja Semlja, se vede capul Nassau, unde era depoul cu emolumente, însă un curent puternic, ajutat de o negură grósă, dă luntrei altă direcțiune, și expediția e silită a trece spre sud în jurul țărmurilor.

In 24 August se zărește o luntre cu ômeni, și nu peste mult în o cotitură de stâncă 2 corăbii.

Expedițiunea este salvată.

Erau niște corăbii rusești la vënat de pește. După ce li-se dă ucașul țarului care expedițiunea 'l lusse încă la plecare, căpitănul Feodor Veronin 'și ia căciula din cap și se închină până la pământ, asemenea fac și ceilalți pescari. O scenă impunătoare, cum se respectéză poruncile la mii de miluri depărtare de locul unde s'au dat.

După o călătorie de 96 de zile de la părăsirea corabiei, prima nôpte sub acoperiș. Primele știri.

1. In Austro-Ungaria era mare îngrijirea de sôrtea expedițiunei, și guvernul Rusiei a dat ucaș la toți marinarii, spre a știrici de sôrtea expediției.

2. Pretutindena este pace.

3. Napoleon e mort.

In 3 Septembrie 1874 ajunge expediția în portul Vardô, după o absentă de 802 zile.

Despre manifestațiunile de bucurie ale expedițiunii, despre ospitalitatea, cu care a fost primită în Vardô, despre modul cum s'au despărțit de costumele lor folosite în expedițiune, nu voi mai vorbi. In privința aceasta recomand cetirea opului provocat mai sus, căci cetirea lui va respălăti cu prisosință ostenela cetitorului.

II. Expediția Nansen.

Dr. Fr. Nansen s'a folosit de rezultatele expedițiunilor anteriore și a statorit următoarele:

1. Corabia Tegetthoff cu expediția austro-ungară închisă întré sloii de gheață a fost mânată mai întâiu spre nord-est, apoi spre nord, și a descoperit pământul Francisc Iosif.

2. Expediția cu corabia „Jeanette” se nimicește în anul 1879 în apropierea insulei Jeanette. Corabia acesta în 2 ani de zile a fost adusă de gheață de la insula Wrangel, și nimicirea ei se întâmplă în apropierea insulelor noue sibirice.

După 3 ani de zile de la catastrofa corabiei Jeanette la insulele noue sibiriane peste polul nordic în apropierea de Julianehaab, côtele sud-vestice ale Grönlandei se află unele obiecte, cari au aparținut corăbiei Jeanette.

Obiectele acelea le-au ridicat din apă eschimoșii de acolo, le-a luat directorul colonial Litzén în Julianehaab, și a făcut o consemnare a acelora. Intré ele se află: 1. O consemnare a proviantului, scrisă de mâna lui De Long, șeful Jeanettei. 2. O consemnare a luntrilor de pe corabia Jeanette. 3. O pârche de pantaloni cu numele Louis Noros, un marinar cu acest nume pe corabia Jeanette, care a scăpat. 4. Scutul de la o căciulă cu numele: F. C. Nindemann, asemenea unul dintré cei scăpați din nimicirea corăbiei Jeanette.

Obiectele acestea în 3 ani au trecut cu sloii de gheață pe lângă polul nordic, la tot casul peste archipelagul Francisc Iosif.

până acum n'a participat la nici o conferință, și Nicolae Huiu din Găinari, care numai la cea din anul trecut a sosit târziu și a părăsit-o curând. Au absentat unii chiar dintr-o preoție tineri, de la cari s'ar aștepta mai mult zel. Dintr-o altă parte trebuie să amintesc pe Emil Tărbilă din Bărgău, în imediata apropiere de Agnita, care are reul obicei de a lipsi aproape de preste tot locul unde ar trebui să participe. Dintr-o invățături au fost 19 prezenți, inteligenți și popor din Agnita și jur, într-o cari amintesc pe domni: Axente Lene, șeful cancelariei protopretoriale, și Morariu, concipist advocațional și translator.

După comunicarea din partea șefului tractual a ordinului referitor la colectele ce sunt a se face în parohii în favorul catedralei și stricta îndatorire, ca fie-care preot în cel mai scurt timp să satisfacă ordinului, se pune la ordinea zilei cetirea recensurii făcute de membrul G. Borzea asupra operatului membrului Ioan Alexandru, paroh în Ilimbav: „Poziția preotului față de religiozitatea, moralitatea și cultura poporului“, cetită în conferința din anul trecut. Recensurii recomandă, ca în punctul cultivării poporului și întemeierii de biblioteci, conferința să rămână pe lângă cărțile publicate prin circulariul din anii trecuți al Ven. Consistoriului și pe lângă alt, precum e și cartea: „Caractere morale“ de Ioan Popea, și altele, cari de sigur vor mai apărea. (Autorul operatului opinase, ca „Asociațiunea“ să publice o carte voluminoasă, de conținut religios-moral). Recensurii arată, că foarte puține din cele recomandate prin circulariul amintit se află prin bibliotecile școlare și parohiale. De ce dară să nisum după altele străine și necorespunzătoare, cât timp avem pe ale noastre, și totuși nu facem întrebuințare de ele? — Nu e nici de cea părere a autorului, ca pe lângă „Telegraful Român“ să mai apară și o foie bisericească, în care să se publice articoli din sfera teologică, de rit și patristică, deosece — zice recensurii — e deja decis, ca „Telegraful Român“ să devină ziarul cotidian și dacă el n'a devenit până acum trebuie că sunt unele pedeci, cari nu s'au putut delătura până acum, când în-acele vor fi delăturate, se va publica în el tot ce dorește autorul operatului să se publice în foie separată. Se provoacă la mai mulți numeri din „Telegraful Român“, în cari și până acum s'au publicat numeroși articoli din sfera bisericească; ear' pentru cei cari doresc a se perfecționa în științe teologice, deocamdată, până la prefacerea „Telegrafului Român“ în ziarul cotidian, eventual și edarea unei foi special teologice, există foia „Biserica ortodoxă“ în București și „Candela“ în Cernăuți, foi ale bisericilor surori, cu cari stăm în strinsă legătură dogmatică. Nu vedem nici o trebuință tocmai așa ardețore, ca noi din conferință să fim tocmai necesități a pretinde, ca suprema noastră autoritate bisericească să facă mai mult de cât ceea ce i este posibil întru împrejurările actuale.

Ca întregire la cele recomandate de

autorul a operatului recensurii mai adaugă:

1. Pentru întărirea și susținerea religiozității în popor, preotul să meargă la biserică în toate zilele de preste an, la utrenie și vecernie, unde se poate cu cantorul, ear unde nu, și fără el, căci preotul poate suplini în zile de lucru pe cantorul în biserică. Să nu se concrădă facerea vecerniei în Dumineci și sărbători cantorului, căci cantorul nu poate suplini nici odată pe preot. Un preot care merge numai Dumineca la biserică, se înstrăinează de biserică, și e în pericol de a uita chiar tipicul bisericesc. Pretinde, ca preotul încă să aibă orele lui de oficiu legate de timp, cum au amplexii civili și chiar învățătorii, ceea ce numai prin mergerea la biserică pe zi de 2-ori s'ar putea întâmpla. Reasumă activitatea oficiosă a parohului și constată ca dintr-o toți preotul are cel mai mult timp liber, afară de casul dacă se ocupă serios cu studiul sf. scripturi, lectură folositoare, și ținerea cuvântărilor în Dumineci și sărbători. (Dar' și trebuie să se ocupe „serios“ cu toate acestea, dacă e să fie preot adevărat! — Red)

2. Pretinde, ca preoțiile să observe strict regulile postului, și să se ferescă a se ospăta în zile de post în localuri publice.

3. Să se formeze grupe de 5-6 comune, și în o zi anumită, mai ales la începutul postului mare să convină din acele comune într'un centru unde se va hotărî, preoții, învățătorii, cantorii și chiar și crâșnicii, spre a-și mărturisii păcatele; ca așa vădând poporul fapta celor ce reprezintă biserică, să i miteză și să nu se mai subtraga de la mărturisire; apoi îi va fi dat atunci și preotului posibilitatea de a-și îndrepta în multe pe poporeniile sei și a-i aduce la biserică.

4. Să se tipărească sf. scriptură împărțindu-se în 3-4 tomuri, cu tipariu îndesat și format mai mic portativ, ca să se poată vinde cu un preț mai moderat de-cum este prețul bibliei de până acum, care atât ca formă, cât și ca preț n'a putut fi întrebuințată cum s'ar fi convenit, ca așa să și-o poată procura fie-care preot, și să se ocupe mai serios cu studiul ei, de cât până acum.

Pe lângă remediile de îndreptare recomandate de autorul operatului, recensurii mai adaugă:

1. Să se explice poporului însemnătatea Duminecilor și sărbătorilor oprite, și să se combată ținerea sărbătorilor băbești, cari nutesc în popor superstițiunea și i fac trândav și lenes, în urma cărora vine sărăcia. 2. Să se înființeze reuniuni de femei, unde acest element este mai cult. 3. Să se dea reprezentățiuni teatrale, prin cari să se combată viciile în popor. 4. Să se înființeze fonduri bisericești. 5. Să se deștepte în popor simțul de caritate, și să se introducă în parohii condicta parohială și cartea de aur, în care să se eternizeze numele binefăcătorilor bisericești.

După terminarea recensurii conferința fără a se pronunța asupra ei decide simplu accluderea ei la procesul verbal.

Lucrul principal era deci acum facerea unei corăbii după principiul, ca presiunea ghiței să nu aște nicăiri un punct fix spre a zdrobi corabia, ci ori-ce presiune să ridice corabia în sus.

Dacă există un curent întru Siberia și întru America de nord, care curent trece spre polul de nord, și că un asemenea curent există, despre acesta cele înșirate mai sus au convins pe Nansen, atunci pentru ce acel curent să nu se exploateze în favorul științei și spre scopurile științei.

Motivul acesta a îndemnat deci pe Nansen la un pas de tot cutezat, anume să încerce o expedițiune care în o corabie să ajungă polul de nord.

Exprimată odată această idee, nu a mai fost putere în lume, care să o scoată din capul omenilor. Și ce nu îndrăznește această ființă trecătoare, care se numește om!

În direcțiunea acesta a ținut Nansen în Februarie 1890 o prelegere în societate geografică din Cristiania, și în Novembre 1892 în societatea geografică din Londra, unde au fost prezenți cei mai esperti marinari și cunosători ai mării arctice. Dintr-o toți bărbații cunosători ai referințelor cu ghița în marea arctică afară de unul toți au fost în contra unui astfel de plan cutezat.

Se trece la alt punct din program „Planul cronologic“. Se prezintă două operate: unul din partea preotului Florian Bologa și altul din partea preotului G. Borzea. Ambele se primesc de bune, și conferința decide, ca fie-care preot să și-le copieze și să se conformeze aceluia.

În șirul propunerilor parohul G. Borzea propune: Conferențele să fie ambulante, și parohul în a cărei parohie se va întruni conferința, să officieze singur oficiul divin și să țină cuvântarea; ear' cântările să le presteze cântăreții din parohie, fără smestecul străinilor, ca așa conferința să se poată pronunța în fine asupra tuturor.

Timpul pentru convocarea conferinței să fie din 15 August—15 Septembrie.

Absențiile nemotivate să se pedepsescă pe lângă cele 10 corone în favorul fondului de pensiuie preoțesc, încă cu 5—10 corone în favorul fondului protopopes.

Conferința primește, cu modificarea, ca în anul următoriu conferința să se țină a III zi de Rusalii; ear' pedepșa pentru absenții să rămână tot numai cele 10 cor. pentru fondul de pensiuie. Invitată de parohul G. Borzea, conferința proxima se va ține în Covăs. G.

Revista esternă

† **Metropolitul Firmilian din Iusub.** Sâmbătă s'a făcut înmormântarea metropolitului Firmilian, în cripta catedralei metropolitane din Iusub (Macedonia). Cum anunțaserăm în numerii anteriori, Firmilian a rămas în Belgrad, în urma unui morbo îndelungat. Cadavrul i-a fost transportat de la Belgrad la Iusub azi e săptămâna.

Firmilian s'a născut în Belgrad, în 1846, din părinți săraci. Ca copil mic, servitoriu în case străine a început să învețe, și ajungând în serviciu ca băiat de casă la metropolitul Mihail, acesta i-a dat stipendiu, ca să poată studia. Astfel și-a făcut studiile gimnasiale și cursurile teologice la școala superioară din Belgrad. Tot ca stipendist și-a completat studiile teologice la renumita școală teologică superioară din insula Cholchis. De acolo a mers la universitatea din Athena, unde a luat doctoratul în științele teologice. Reîntors a casă a fost numit profesor suplent la școala superioară din Belgrad. Nu i-a fost pe plac însă postul acesta, pe care după scurt timp l'a părăsit și a mers la Praga să studieze filosofia. Fără nici un ajutoriu, și neconoscând limba cehă, a ajuns în așa mare miserie, în cât s'a vădut silit să între zileriu la zidirea unei case. Munca de salahor i-a istovit toate puterile, și greu bolnav a ajuns în spitalul saraicilor. Abia acolo s'a aflat apoi, că bietul salahor e preot și doctor în teologie. Aflând despre acesta câțiva cehi fruntași, au dispus să i-se dea cea mai bună îngrijire în spital, ear' după însănătoșare i-au dat de la ei ajutoare de ajuns, ca să și poată termina cursurile de filosofie. După absolvare s'a reîntors la Belgrad și a fost numit de nou profesor la școala superioară și mai târziu a fost chemat și ca profesor al nenocitului rege Alexandru, pe atunci moștenitoriu al tronului. Firea neastâmpărată, care vecinic îl împintea să încerce toate, l'a dus în curând apoi la America, unde a devenit preotul bisericii gr. orientale din Chicago (cetit: Chicago). Certat cu credințioșii sei de

acolo, s'a reîntors earăși la Belgrad, unde a fost ales rector al facultății teologice. În acest post l'a ajuns mărtea metropolitului grec Ambrosiu, din Iusub. Guvernul s'erb a candidat la scaunul metropolit din Iusub pe Firmilian. După luptă diplomatică de trei ani guvernul s'erb a isbit în fine să câștige învoirea patriarhului din Constantinopol și astfel sinodul din Constantinopol a ales pe Firmilian metropolit la Iusub.

Cu acesta însă lupta nu s'a terminat Bulgarii și Grecii nu s'au dat învinși; prin intrigi și fel și fel de apucături trei ani de zile au împedecat hirotonirea. În 28 Iunie 1902 a succes în fine să fie hirotonit, pe sub acuns, în mănăstirea grecă S. Iosot de lângă Dedegaci, aproape de Salonc.

Astfel, prin instituirea lui Firmilian S'erbii au ajuns să aibă la Iusub metropolit din nămul lor, ceea ce de pe timpul principelui (țar) Dușan (1336—1356) n'au mai avut. Speranțelor legate de acesta instituire însă Firmilian nu a putut satisface. Viața sbucimată și subminase deja forțele fizice. La scurt timp după instituire s'a bolnăvit greu; bolnav a mers la Belgrad unde după lungă bolire a re-posedat Duminecă (20 Decembrie st. n.) în etate de 57 ani, jelt de întregă presa S'erbiei ca unul dintr-o cei mai buni fii ai națiunii s'erbe.

Cu mărtea metropolitului Firmilian s'a deschis de nou lupta de rivalitate întru elementele s'erbe, bulgare și elne, cari fie-care își arogă dreptul de a pune în scaunul metropolit din Iusub om de al lor. S'erbii, spriginți din partea Rusiei și Muntenegrului, a și început deja demersurile la patriarhul din Constantinopol, pentru-ca succesorul lui Firmilian să fie ales earăși dintr-o candidații s'erbi; Grecia voește metropolit grec, având pe partea sa consensul Porții; exarchatul bulgar nu s'a pronunțat încă.

Cum se vede, în dau deci în capete mari interese cu privire la întregirea scaunului rămas vacant prin mărtea lui Firmilian, și tocmai din cauza acesta — cum raportază o telegramă din Constantinopol dno 27 Decembrie st. n. — alegerea noului metropolit nu se va face curând.

Vicariul al metropoliei respective succesor interinmal al lui Firmilian e numit deja, din partea patriarhatului, archimandritul s'erb Sava.

NOUȚĂȚI

Răscumpărarea felicitărilor de Anul-nou. Obiceiul felicitărilor de Anul-nou, împreunat cu mari perdeni de timp, cu cheltuieli și alte inconvenente, de câțiva ani încococe a fost pus și la noi în serviciul culturai noastre naționale. Începutul l'a făcut „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, care a inițiat răscumpărarea felicitărilor în favorul Museului istoric și etnografic și cărei i-a și succes să alimanteze pe această cale fondul de zidire an de an cu o sumă destul de considerabilă. Deosece museul se va preda deja în anul viitor destinațiunii, ear' „Asociațiunea“ mai are trebuință de mijloce bănești pentru instalarea lui, ar fi de dorit, ca la proxima aniversare să se facă cât mai multe răscumpărări în favorul acestui scop. Prin aceste răscumpărări putem ajuta o frumoasă instituțiune culturală fără a ne impune cea mai mică jertfă. Biroul „Asociațiunii“ va publica și de astădată consemnarea donațiunilor în o mică broșură ce se va trimite tuturor persoanelor cari își vor răscumpăra felicitările.

3. Dr. Rink a primit în Godthaab în Grönlanda de la un eschimos o scândură, cu care eschimosii aruncă săgețile după păseri. Scândura acesta se folosește în Alasca în jurul canalului Bering. Acesta o adevăresc și mărgelele chineze cu cari scândura era împodobită.

Scândura acesta a fost deci mânăta de un curent de la spatele Siberiei peste pol la Grönlanda.

4. După cum este știut, în Grönlanda nu cresc arbori, din cari să se poată face luntre, ci lemnele acestea le prind eschimosii din mare. Marea le aduce de pe cotele Siberiei.

Expedițiunea a II polară germană — (1869—70) face o consemnare a lemnelor astfel pescuite, și constată, că din 25 de asemenea lemne 17 sunt din Siberia.

Din toate acestea rezultă, că întru polul nordic și întru archipelagul Francisc Iosif trebuie să existe un curent, care duce pe sloii de ghiță lucrurile din Siberia spre America de nord.

Pe calea acesta trebuie deci să meargă și o corabie, care eșind din regiunea ghiței poate lua calea spre Spitzberga, eventual spre Norvegia.

Teoriile acestea au fost decisive pentru expedițiunea lui Nansen.

În contra tuturor expedițiunilor spre nord de până acum, cari toate au avut de scop scrutarea mării, însă și o scăpare când vine pericolul de a fi închis de ghiță, Nansen e condus de principiul: corabia să fie închisă întru sloii de ghiță, ea să devină jucăria curentului, pe unde va merge curentul, va merge și corabia, având ea mențiunea să fie scutul omenilor dintr'insa. Aceia apoi vor însemna tot ce vor observa. Se va zdrobi corabia, se va nimici, se vor nimici și omenii din ea.

Totă lumea a zis: Planul lui Nansen este cea mai mare nebunie; numai el și profesorul din Cristiania Mohn au zis: planul acesta întru condițiuni date, se poate realiza. Că se va realiza sau nu se va realiza, acesta este altă întrebare: sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dzeu.

Regret foarte, că din cauza scurtimei timpului nu pot reproduce opiniunile contrare și vocile autoritative, cari condamnă o asemenea întreprindere, care este mărtea sigură. Acelea se află espuse în tomul I. al cărții lui: In Nacht und Eis, edițiunea F. A. Brockhaus.

Întrebarea a doua este: câtă vreme va dura o asemenea preumblare voluntară pe sloii mării de nord la o temperatură de peste 50° R.

Și aici s'a făcut socotă după cursul obiectelor de la corabia Jeanette. Depărtarea de la insulele siberice până la cotele Grönlandei în direcțiunea gradului 80 este 1360 miluri de mare, de aici până la Julianehaab 1540. În total sloiul cu obiectele din corabia Jeanette a parcurs un drum de 2900 miluri de mare. Drumul acesta a fost parcurs în 1100 de zile, vine deci pe zi 2-6 miluri de mare. Aproximativ deci cam 3 ani trebuie spre a percurge drumul de la insulele siberice până spre Grönlanda, abstrăgând de la timpul trebuincios până la insulele siberice.

Guvernul Norvegiei a spriginit din toate puterile întreprinderea acesta, asemenea regele și societatea. În curând s'a adunat suma de 450.000 corone. Singură corabia a costat peste 250.000 corone.

Lucrul de căpetenie a fost facerea corăbiei. Spre a înlesni lucrările pe timpul nopții lungi de 6 luni, corabia s'a provădut cu lumină electrică, care se producea prin mișcarea unei mori de vânt.

În corabie s'au luat 8 luntre pentru cazul că corabia se va nimici. Scopul era, ca pe acelea să se continue expedițiunea pe ghiță și să fie scut omenilor, de aceea 2 din ele erau mari, în cât aveau loc pentru omeni și pentru proviant. (Va urma).

Şezeci de ani. Eri, 29 Decembrie st. n., a împlinit 60 ani de etate regina Elisaveta a României, sârbătorită de tota lumea cultă ca poeta Carmen Sylva. Sub titlul „Carmen Sylva“ revista beletristică germană „Leipziger Illustrirte Zeitung“ în fascicolul de pe săptămâna aceasta publică la locul prim reminiscențe scrise de însăși regina, împodobite cu două ilustrații, într-o care una reprezintă pe regina ca nevastă tineră, având în cărcă pe mititica Măriôra (fiica răposată a reginei), pe „Sonnenkind“ — ul reginei. Aceste interesante reminiscențe ale reginei le vom publica în numărul de Crăciun al fôiei noastre.

Pentru Musicescu. Cum cetim în „Drapelul“, în biserica gr.-or. din Lugoj s'a oficiat Duminecă parastas pentru răposatul compozitor Gavriil Musicescu, cântând cântările funebre reunirea română de cântări din Lugoj, al cărei membru onorar a fost răposatul. — Tot „Drapelul“ raportează, că reunirea română de cântări din Recița-montană, căreia încă i-a fost membru onorar Musicescu, a condolat familiei lui prin telegramă.

Concert în Deva. Corul bisericii gr.-or. din Deva invită la concertul împreunat cu producțiune teatrală, ce l va da Vineri (26 Dec. v.) a doua zi de Crăciun în sala „Redout“ din Deva, cu următorul program: 1. G. Dima: „O ce veste minunată“, colindă pentru cor bărb. 2. Două cântări pentru cor mixt: a) T. Popoviciu: „Fôie verde pup de crin“, b) G. Dima: „Mândruliță de demult“. 3. I. Dürner: „Furtună“, pentru cor bărb. „Pictorul fără voce“, comedie într'un act, de A. Popp. „Tiganul și Ursôica“, monolog, de Th. Speranța. „Dragostea copilărească“, comedie într'un act de Murai, loc. de Dr. J. Siegescu. După producțiune urmază dans. Prețurile de intrare, de persoană: loc I. 2 cor.; loc II. 1 cor. 40 fileri; loc III. 1 cor.; parter 80 fil.; galerie 50 fil. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ ore sêra. Venitul e destinat pentru ridicarea turnului la biserica gr.-or. din Deva. Suprasolvirile marinimôse se vor cuita pe cale ziaristică.

Daruri de Crăciun — săracilor nostri. La listele despărțământului femeesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cari circulă în scopul adunării de bani, vestimente, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului într-o săracii nostri, au binevoit a mai dăru: Partenu Cosma, director la „Albina“, 10 cor.; dna Ana Marienescu, 4 cor.; Dr. Octavian Rusu, avocat, Dr. Bredicianu, secretariul „Albinei“, dășorele Dunca, dna Elena Stroia, fiecare câte 1 cor.; dna Elisaveta Georgescu și dl Aurelian Georgescu, aspirant de oficer, fiecare câte 1 cor.; dna Carolina Codarcia n. Sabo, 2 cor. și 1 roculet, 2 pârle hi de ghetă și 1 pălărie. — Pe când comitetul despărțământului aduce cele mai sincere ale sale mulțămite pentru aceste daruri, îndrănește totodată a vesti, că primește spre împărțire ori-ce soi de vestimente (haine, albituri, ghetă, pălării, paltone etc.) vechi, cari se vor repara și se vor împărți. Darurile benevole se se trimite la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Declarațiunile de estabulare (destabulare) date în scopul stergerii dreptului de ipotecă întabulat pentru asigurarea împrumuturilor cambiale ale societăților pe acțiuni, ale institutelor de bani și ale reuniunilor, sunt a se timbra cu timbru de 1 cor. (decisiune a judecătoriei administrative financiare nr. 20/886). Tot astfel sunt a se timbra și declarațiunile date de privați (decisiune a aceleiași judecătorie nr. 1024/888). Dacă însă în declarațiune se cuită totodată și plățirea datoriei, atunci ea trebuie timbrată după scala II. (Din „Revista Economică“ nr. 52).

Din Fiume spre America. Cum se vestește din Fiume, vaporul „Karpattia“ a plecat de acolo în 18 l. c. cu 300 de emigranți ungari spre America. Inainte de plecare arangiamenul vaporului a fost examinat și admirat de comisiunea de emigrare, de reprezentanții regimului și de direcțiunea biroului central. Pe vaporul acesta ce plăcă din Fiume vor fi plasați și pasageri de clasa a III-a în caiute spațioase, tot câte patru, și în reflectore deosebite, servii de „kellner“, și li-se va servi la fie-care prânz pome și vin. Pasagerii „Karpattiei“ se aflau la ivirea comisiunii tocmai la prânz, și i-au mulțămite pentru buna îngrijire, care le înlesnește călătoria. Călătoria din Fiume costă numai 180 cor. Pe linia fiumană nu este reviziune vamală și călătorii primesc deja 2 zile inainte de plecare susținere gratuită. Clarificări mai detaiate la biroul central din Budapesta IV. Vigadó-tér 1.

Êrnă. După crăcunul negru al apusenilor a sosit și haina erin; de prin tôte părțile țerii se raportează ninsori. Sibiul e în haină albă deja de eri dimineță.

Foi și reviste oprite. Ministrul ung. de comerț și comunicațiune, Hieronymi Károly, a detras debitul postal ziarelor croate „Vjodinjna Hrvatska“ din Viena și „Hrvat“ din Milvalle Alleyheny (America nordică), și revistelor române „România și țerile locuite de Români“, redactată de G. M. Murgociu, și „Convorbiri pedagogice“ red. de Popa Burcă, ambele în București.

Oraș ce se cufundă. Un întreg suburbiu al orașului scoțian Motherwell săptămâna trecută a început să se cufunde în pământ la adâncime de câțiva centimetri. Casa primăriei și alte câteva clădiri s'au prăbușit, ear' turnul bisericii, în urma mișcării edificiului s'a încovoiat, în cât acum stă pieziș, ca vestitul turn de la Pisa. Locuitorii s'au refugiat în partea de miszândopte a orașului, unde scufundarea nu s'a început încă.

Reclama. În viața politică și cea de tôte zilele presa jôcă rol însemnat, și în economie și comerț influința reclamei asupra esistenței este de însemnătate incalculabilă. Comerciantul sau industriașul care nu înseră în ziua de azi, nu pôte conta la succes durabil, deore ce îl nimicește concurența. E în genere cunoscut, că reclama este cheia succesului material și cel mai puternic mijlocitor atât cu privire la oferirea cât și la căutarea produselor. O reclamă permanentă, cu scop și succésă este sufletul ori-cărei întreprinderi de fabrică, comerciale, industriale și ori-cărei afaceri; ea este spiritul viu în comerț, care aduce camele bogate și cu timpul înmiește jertfele aduse. Cum, unde și când se pôte insera mai cu efect, mai bine și mai eftin, se se întrebe în Expediția de anușe Iuliu Leopold din Budapesta, VII. Erzsébet-körut 54, care efectuește inserțiuni și reclame pentru foi și călindare atât din patrie cât și din străinătate, cu pricepere eminentă, conștientșitate devotată, punctualitate neîntrecută și eftin.

2000 corône plătesc aceluia, care îmi pôte dovedi, că testimoniile publicate nu corespund adevêrului și nu sunt autentice. Fie-cărui îi stă în drept a se convinge personal despre acesta. Din tôte cercurile societății se află scrisori de recunoștință și astăzi publicăm scrisôrea sosită la 16 Martie 1903. Acesta sună: „Dlul Albert Müller în Budapesta, V. Vadasz-utca 42/V. Cam cu 5 ani inainte am comandat o cruce duplă electro-magnetică Nr. 86967 R. B., pentru-ce îți exprim mulțămitea mea. Crucea mi-a ajutat de minune; m'a scâpat de durerile de inimă ce le aveam. Te rog a'mi trimite earăși o cruce. Cu tôte stima, Ioan Oraftsik în Podolin“. Cine suferă de astmă, reumatism, podagră, ș. a. acela binevoiescă ași comanda crucea acesta.

PARTEA LITERARĂ.

„A posteriori“.

Dl Aug. Bunea din Blaj s'a — supărat. Și pentru-ce? Pentru-că într'un inofensiv și nepretenșos studiu critic un ôre-care Veridicus (care „cu o adevêrată trufie bizantină se întitulează așa“) și-a luat îndrăsnela să spună, într'un mod cât se pôte de obiectiv și cinstit, că scrierile istorice ale supêrciosului domn din Blaj sufer într'o măsură fôrte mare de lipsa de obiectivitate și că această simțită lipsă îsvorește din șovinismul confesional, care în monografiile dlui Bunea, din nefericire a ajuns așa de acut, cum nu s'a mai vîdut până acum în scrierile noastre istorice (și se sperăm, că nici pe viitoriu nu va mai avé se pățimescă istoriografia noastră din pricina acestui rêsboinic furor uniatist!)

E unul dintre cele mai indiscutabile adevêruri, când cine-va afirmă despre dl Bunea, că vede, adecă mai corect, se silește a vedé trecutul româniei ardelené — prin ochelari papistășești și în conformitate cu această tendință a sa ne înfășșeză din domeniul aceluia trecut icône cari nu pot avé o valôre faptică de cât numai cu privire la mulțimea materialului ce s'a adunat pentru ele. Căci chipul cum construiește dl Bunea din acest material clădiri strimțe și Blajocentrice (ca se zicem așa), e cu totul greșit și coloritul în care ni-se presintă icônele lui, istorice — e absolut fals. Lucrările dlui Bunea sunt deci prețioase numai pentru strădanăia cu care se scot în ele la ivélă unele date noue (prin Arbeit unter der Erde — vorba lui Niebuhr), ear' nu prin compozițiilor și nici prin spiritul, ce transpiră din ele.

Lauda acesta este cea mai mare, care se pôte aduce amintitelor scrieri din partea omului care nu vrea să esagereze și care știe privi lucrurile așa cum trebuie ele într'adevêr privite. Dintr-o toți căți au lăudat pe dl Bunea inaintea tuturor mai mult prețuște cuvântul dlui N. Iorga, care în nenumărate rânduri a spus, că dl Bunea e un om „harnic, bun, muncitor și iscusit și priceput cercetător istoric“. Atât și mai mult nul

Ear' un excelent elev al dlui Iorga pôte și numai din motiv, că trebuia să observe principiul: in verba magistri jurare, a ținut să mai adauge încă niște cuvinte de laudă, într'adevêr esagerate.

Așa, că dl Bunea s'a obicinuit a fi lăudat și prin urmare a se crede infalibil în materie de istorie românescă ardelenă.

Nu mai așa ne putem explica ultra-susceptibilitatea de autor a dsale acum, când se năpustește cu o adevêrată furie asupra lui Veridicus pentru-că acesta cutezase (horribile dictu!) să scôtă în evidență o calitate a scrierilor dlui Bunea, asupra căreia multă vreme nimenea n'a voit să se rostescă. Și pentru acesta dl Bunea și-a muiat condeiul într'un fel de ironie murdară și cu gândul de a ridiculisa pe Veridicus a mânjit 3 colône din nrul 51 al fôiei „Unirea“ cu o replică cât se pôte de miserabilă, sub ori-ce raport. Așa că în loc să fi putut combate și rêsturna ceva din cele aduse de Veridicus, i-a succés pe deplin a se face de ris pe sine.

Intr'adevêr a fost pagubă pentru dl Bunea să iee pēna în mână numai pentru-ca să scrie un asemenea lucru slab! Mē mir, cum dl Bunea, acest doctor melitius din Blaj și acest iscusit istoriograf a putut da în vileag un astfel de product?

Prima imputare, ce face dl Bunea lui Veridicus, e, că acesta „nu ar avé ideia de recerinte istoriografice moderne“. De unde știe dl Bunea lucrul acesta, ori pe ce își întemeiază această aserțiune, în sprijinul căreia nu aduce nici un singur motiv? Îl vom șopti numai în trecēt dlui Bunea, că Veridicus, din contră, are fôrte multe idei despre tot ceea-ce se cere de la un istoriograf modern. Durere însă, că dl Bunea nu e în stare a satisface tuturor acelor recerinte. În monografiile dsale dl Bunea ni-se înfășșeză tocmai ca un gureș cronicar, care se luptă cu mulțimea de material, cât îi stă la dispoziție, și din care nu prea știe scôte la ivélă ce e mai caracteristic, mai tipic și mai expresiv. De aceea se perde în labirintul firmiturilor de ve-hituri și în cele mai multe locuri nu face alta, de cât reproduce când verbal, când spicuind din cutare și cutare petiție, memorandum, act, ori document. O altă calitate, care îi lipsește dlui Bunea, e că nu ne știe presenta lumea de gândiri și simțiri a timpului de care se ocupă. Dsa pôte caracteriza numai indiviți singuratici, masse întregi — nul! Dar' și pe indiviți îi caracterizează destul de stângher, scurt și fără pētrundere. Așa, că dacă va ceti cineva tot ce a scris dl Bunea despre Inocențiu Clain, nu va cunôște pe acest mare prelat așa de bine, ca dacă va ceti numai cele 10—15 pagini, pe cari le-a scris dl Jorga în cartea sa „Sate și preoți“ tot despre același, și — ce e și mai caracteristic — tocmai pe baza cărții dlui Bunea. Acesta e cea mai eclatantă dovadă despre măsura, în care dl Bunea nu pôte fi adevêrat istoriograf în sensul modern al cuvântului. Dintr-o cele 3 trepte, pe câte s'a urcat istoriografia până în timpul nostru (când deosebim istoriografie: 1. povestitoare, 2. pragmatică, și 3. genetică) în monografiile dlui Bunea prevală cea dintăiu, cea mai simplă și mai cronicărescă.

Chiar și în caracterizarea lui P. P. Aron, când ne spune că acesta ducea o „viață austeră și frugală“ și că încins cu un lanț de fer peste mijloc, ca să nu se ingrașe, și că nodurile degetelor îi erau tôte umflate de mulțimea ce mătăni câte făcea ziua și noștea etc. — în această caracterizare naivă și credulă nu aflăm nici de cum tonul pe care l'ar pretinde istoriografia modernă, ci numai pe acela, care se pôte întâlni la tot pasul în legendele pline de miraculosități, ale evului mediu.

Dar' astea, cum zic, numai în trecēt, ca să se știe că opera dlui Bunea nu e tocmai așa modernă și minunată cum s'a fost trimbițat de atâtea-ori...

Sē trecem la a doua nfruntare, care e formulată astfel: „autorul studiului critic cu o adevêrată trufie bizantină se namește pe sine Veridicus în loc de Falsidicus — și, cuită a preamări pe acest călugăr impostor și criminal (sc. Șofronie)“. Apoi printr'un șchiat argument „a posteriori“ se înceacă dl Bunea a dovedi, că Veridicus=Falsidicus. (Un joc de cuvinte, care nici barem ingenios nu e!) Argumentul a posteriori e însă admirabil. Ascultați numai: Un slujbaș de la

„Budapesti Hirlap“ în niscăi „Valuri politice“ a scris, că „o întrégă mică literatură de broșuri acasă pe arhieriei bisericii gr.-or. rom. cu astfel de pēcate, cari ar face imposibili în bisericile magiare nu numai capii bisericii, ci și pe cei mai simpli servitori bisericești de la sate“. Pe tema acesta s'au bocit apoi dureros ziarele ortodoxe „Drapelul“ și „Libertatea“. Și ce a urmat de aci? A urmat, că Veridicus=Falsidicus și că dl Bunea e în drept ori-când să defăimeze pe Români ortodoxi cum îi vine pe limbă.

Cred că n'aveți nimic în contra acestui argument a posteriori. (De cumva nu l'înțelegți ca Doctorul Urechia). Atăta e sigur, că dl Bunea ar puté jura pe tot ce se cuprinde în acest argument, fiind-că el vine de la străin, probabil de la un rom.-catolic, și în cazul acesta cine ar cuteza să susțină că nu e un document vrednic la (corect: de) credință? Pofțiască, cerce numai cineva, și sigur că-și va aprinde paie 'n cap cu dl Bunea + „Unirea“ din Blaj. (Va urma).

Din public.*)

Mulțămite publică.

Cu ocaziunea sêrbării arangiată de subșrișul cu elevii școlii noastre la 30 Novembre în memoria „Marelui Andreiu“, au binevoit a contribui la fondul „Stēua“ merit pentru procurarea recerintelor școlare pe sēma elevilor săraci, următorii domni: parochul local A. Chifa 2 cor. și Avram Condor, măestru faur, 40 fileri, total: 2 cor. 40 fileri.

În numele micilor elevi primescă sus-pomeniții donatori de la sut scrisul cele mai căldurôse expresiuni de mulțămite. Bunul Dzeu să le întôrcă însutit și înmii darul și să-i țină la mulți fericiti ani, spre a mai puté face astfel de fapte nobile.

Mănășturul-unguresc, la 10 Decembrie st. v. 1903.

Eliseiu Gabor
învățătoriu.

Mulțămite publică.

Biserica gr. or. din Viștea-superiôră se bucură de fii și sufletești, pe cari i a alăptat cu laptele bune credințe și i-a crescut cu învățăturile sale atât de bune creștinești, în cât de-și depărtați de maica lor duhovnicăscă peste mări și țeri în America, totuși și aduc aminte de lipsele ei și din indemnul lor de fii adevêrați au trimis suma frumôșă de 1135 cor. 50 fil.; cu care sumă, conform dorinței lor, s'a cumpêrat un clopot ce s'a sfințit și s'a dat bisericii spre mărirea lui Dumnezeu. Acesti fii adevêrați sunt: Dumitru N. Borzea, Ioan Spiridon, Iacob George, Lazar Grapă, Oprea Blehușiu, Simon Borzea, Iacob Istrate, Borzea, Dionise N. Șiofariu, Roman Petrașcu, Alexandru Borzea, Vasile Lungu, Alexandru G. Cârje, Vasile Șandru, Dumitru George, George N. Șiofariu, Ioan Stanciu, Chiril Blehușiu, Oprea Borzea și Galation Bursan.

Biserica, pe lângă aceea că i-a înregistra în cartea de aur a binefăcătorilor ei, le exprimă și pe calea acesta mulțămite, dorindu-le de la bunul Dumnezeu tot binele, zicându-le: Binecuvinteză Dômn pe cei ce iubesc podôba casei tale.

Viștea-superiôră, la 1 Decembrie v. 1903.

În numele sinodului parochial:

Nicolae Borza
paroch și pres. sinodului

Posta redacțiunei.

Comăna. Pe rînd. Nu le putem tôte deodată. „Recerări“ de a publica „în proximal număr“ mulțămite publice, gratis, — nu primim.

I. I. în A. În curînd îi vom face loc.

Dlul S. V. în B. Incă odată: Nu aveți nici un motiv de aprehendare contra raportului. Că a zis în raport, că în locul rêsosatului comuna se alégă urmaș demn, etc., bine a zis. Din acesta însă nu rezultă că actualul al doilea paroch nu ar fi bun preot. „Rêsponsul“ l'am nimicit deja.

Teatrul orașenesc.

Mercuri (30 Dec.): „Der blinde Passagier“, comedie în 3 acte de Oskar Blumenthal și Gustav Kadelburg. (Inceputul la 7 ore sêra).

Joi (31 Dec.): „Lumpaci Vagabundus“, vodevil în 3 acte, de Johann Nestroy. (Inceputul la 6 ore sêra).

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu primește rêspondera.

Nr. 586 1903.

[298] 2-3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroch in parochia vacanta de cl. III a Vorța cu filia Valealungă, tractul Ilia, pe basa ven. ord. consist. din 23 Septembrie c. nr. 9785 B., prin acesta se publică de nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate in cōla B. pentru intregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite conform normelor in vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral in termenul indicat și au a se prezenta in vr'o Duminecă ori sērbătōre in biserica pentru a cānta, respective a celebra și cuvēnta.

Ilia, in 10 Decembre 1903.

In conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al trac-tului Ilia.

George Oprea protopresbiter.

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada cismădiei 33

„la pālăria roșie“

recomandă

pălării

părăse, pentru preoți romāni, a 7, 8 și 9 cor., in cele mai bune și mai frumoșe calități.

La comandē din afară nu se calculează nimic pentru carton, pachetare și bilet postal; mēșura capului este a se lua in interiorul unei pālării potrivite cu o pānză de centimetru. [298] 1-3

Nr. 1050 1903.

[293] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Mogoș-Miclești, din protopresbiteratul Lupșa, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare in „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate in cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat. Informațiuni mai de aprōpe in privința acestă se pot primī de la subscrisul, ori in fața locului de la comitetul parochial.

Cererile de concurs, instruate in sensul normelor in vigoare, se vor așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral in termenul deschis. Petenții pe lângă înștiințare aici se pot prezenta inaintea alegătorilor pentru a cānta, respective a celebra și cuvēnta.

Ofenbaia, 2 Decembre, 1903.

Vasile Gan protopresbiter.

La Librăria Tipografiei Archidieceesane se află de vnzare:

Ziariul unui Pierde-Vară, de George Coșbuc 2-

Iisus Christos cu cuvintele santei scripturi, de Dr. Petru Barbu 2.50

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cuvinte adevărate, de N. Iorga C. 2.50 plus 20 fil. porto postal.

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de

Vasile E. Moldovan

costă 60 fileri.

Librăria archidieceesane.

Sudorea picioarelor

se vindecă radical prin folosirea pravului

„universal antisudoric“

din farmacia la „ursul negru“ a lui

Guido Fabritius

Sibiu.

Sē se folosescă numai numitul prav!

La subscrisa librărie se află de vnzare următoarele cărți de

Teodor V. Păcățian:

Cartea de aur, vol. II. cor. 10-

Scopul in drept, traducere autorisată după Dr. R. de Jhering 8-

Lupta pentru drept, traducere după Dr. R. de Jhering 2-

Principiile politice, după Dr. F. de Holzendorf 4-

Istoria politice, după Sir Frederick Pollock 1-

Libertatea, traducere după John Stuart Mill 2-

Din legile ungare: Judecătoriile cu jurați -80

Buna chivernisela, carte pentru toți, întocmită după ideile lui Sam. Smiles -40

Sămbata morților, dramă din popor in 5 acte, local. d. Raupach -60

Librăria tipografiei archidieceesane, Sibiu.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1903.

Table with multiple columns for train routes: Budapesta — Predeal, Budapesta — Arad — Teiuș, Vințul-de-jos — Sibiu, Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș, Arad — Timișoara. Includes train numbers, departure times, and station names.

Redactor prov. Dr. George Proca.

Editura și tipariul Tipografiei archidieceesane.